דאית לה ריחי • ואימאים והא דקרי לה הכא פיה יפה והכא פיה רע כדמפרש ואזיל "פיה יפה" דאית ליה ריחי, "פיה רע" דלא דייק ואכיל שאוכל קולים ודרקמים: **מתני'** להסקה ומוקצה הוא ובא לשכב עליו ומנענעו כדי שיהא קל ורך לשכב: **לא ינענענו בידו** • דמוקצה הוא: **אבל מנענענו בגופו** • בכתפיו ומלטול מן הצד הוא דלא שמיה טלטול: **או שסיס עליו כר או סדין** • דגלי דעתיה דלקייה לשכיבה מעתה תורת כלי עליו: **מכבש** • פרש"י שמי לוחיים ארוכים וכבדים וסודרין כבדים על התחתון ומורידין העליון עליו וטבשים את הבגדים על ידי יתדות שיש שמודים קבועין מוקצין בארכע הפיאות של התחתונה והעליונה מוקבת בארכע זויותיה ועולה ויורדת בעמודים וכפי מה שהוא רוצה לכבוס מורידה ומוחב יתד בנקב העמוד ואינה יכולה לעלות: **מפירין** • את המכבש שטטל את היתד והוא ניתר הייטו עורך שבת שטטל את הכלים: **אבל לא כובשין** • דהייט עורך חול: **ואם כובסין לא יגע בו** • מפני שהוא עשוי לתקן הבגדים ותוחבו בחזקה ומיהדק והתרה שלו דומה לסמיכה: **נמ'** סתי פונגא • לטון שמומנין בקרקע להתקיים, כשבא לתלות "מלמעלה למטה שרי" אם היה רחבה מלמעלה ועוקלה מלמטה ומולגה מרחבה הנבה תחילה ועוקלה נמשך אחריה מותר לפי שהגומא רחבה מלמעלה ואין מחזיק הקרקע כשהוא שומטה אבל אם תולה "מלמטה למעלה" שהתחתונה נתון למטה ורחב עליונה שהוא עב נתון למטה והוא שומטה מסופה לרחבה אסור לפי שהגומא קלה מלמעלה וכשהוא תולה מזיז העפר ומטלטלו ואע"ג דטלטול מן הצד הוא, שמיה טלטול, ואסור: **פגינא דלא כרי"ג** • דאילו ממתניתין שמעינן דלא שמיה טלטול דקתני "מנענענו בגופו": **מידק.** דייק: **קדא קדא** • לאו מוחן הוא אלא כלאחר יד: **דקמצני** • שלא ברחים ושלא במדוכה: **לאפוי ד' אמות** • מים שבעין: **קא דמי כאן** • את המים ד' אמות: **אמר זס ואמר זס אסור** • זה משום טוחנ וזה משום אשווי גומות: **אמר זס ואמר זס מותר** • אין דרך מתכוין בכך וקי"ל כר"ש: **בקורה** • בעון המוטל על הקרקע(ג): **אפומא דלחייא** • של מבוי דלוכא הכירה: **אודרא** • מוכן שסותמין בהן פי הפך: **שיפא** • פך: **מכסכסו** • משפשפו: **מכפנים** • דלא מוכחת מילתא לאיתחזויי כמלבן שמלבן ממש לא הוי דאין טעון שם מים: כסכסו דמי למכבס: **אבל לא ישן** • שקולפו והוי ממחק: פלוגתא דבית שמאי ובית הלל שהפלפלין כתבלין על כן נראה לר"י דידע מאי קדרה בעי בשולי אסור במדוך של אבן דלא ידענא כמאן הלכתא ואזלינן לחומרא ולא שייך למימר בשל סופרים הלך אחר המיקל היכא דאם הוא קולא בדבר אחד חומרא הוא בדבר אחר מיהו במדוך של עץ ממ"ש שרי אפי' במדוכה כשמרבה עליו שקורין מורטי"ר כיון שהמדוך של עץ דלא אסרינן התם היכא דידע מאי קדרה בעי בשולי אלא בלא שיעי ושומין הגדוכים בי"ע נראה לר"י דשרי אפי' ידע מאי קדרה בעי בשולי לפי שמפיגין טעמן יותר מדאי ושרי מידי דהוי אשאוחנו ומבשל דשרי לכ"ע אפילו יודע מאי קדרה בעי בשולי דנראה הוא דהפגת טעם הייטו שתם כח התבלין ואינם חדין כל כך ויכול לתקן הדבר כשמרבה התבלין אבל הפגת טעם שומין אין יכול לתקן מידי דהוה אשאוחנו ומבשל וגם רוח רעה שורה עליהן [ד"ה יז.] אם דכן מערב י"ע (ה) אפילו במדוך של אבן אם אז בראל שרי ועוד דאין נראה שיהא תבלין דלא מיקרי תבלין אלא ירקות כעין כמון אבל שומין ובצלים אינם בכלל תבלין*): **דילמא** אתי לאשווי גומות כעין שמליט בכ' בתרא דעירובין (ד' קד.) דנשים המשתקות בלאוזים ובתפוחים אסור דילמא אתי לאשווי גומות כלומר במתכוין שמשכחת שבת מחמת שחוק שלהן: **אודרא** אפומא דשיפא-פי' בפ"ח' בפ"ר (לעיל ד' קיא:) [בד"ה אתי מסוכרייתא שם ע"ב] : במגנל

*) [וע"ע תוס' ביצה ידי ד"ה בית הלל]

הקש שע"ג המטה • בריש פרק כירה (דף לו:) פי' מה הוא קש: **הני** פלפלי מידק חדא ט' • פירש ר"ת *בשאלתות דרב אחאי בפרשת אמור אל הכהנים מפרש דבי"ט מייריי וקשה לר' דהוה ליה לפרש בהדיא כיון דבמכילתין לא מייריי אלא בשבת ועוד היכי אסר רב יהודה טולי אלא בפלפלין הא אפילו מלא שרינא בפ"ק דביצה (ד' יד.) במדוך של עץ אלא גרלה לרבי דהכא בשבת אחיי ואגב דאחיי בטלטול ע"י שיעי מייתי ליה הכא ובכולה שמעתא נמי מייתי מילי דשבת טובא אע"ג דלא שייכן הכא טולי אלא אבל בי"ט נראה לר"י דשרי בלא שיעי אפי' במדוך של אבן בגמרא דכ"ם מלא בעי שיעי מ"מ רב הונא ורב חסדא חד אמר כל הקדרות טולן בריכות מלא ואין כל הקדרות בריכות תבלין ואחד אמר טולן מפיגין טעמן ומלא אין מפיגה טעמא מאי ביייהו איכא ביייהו דידע מאי בעי בשולי(ד) אי נמי מוריקא פירוש מוריקא אינה מפיגה טעמא למ"ד משום הפגת טעם אסור ולמ"ד משום כל הקדרות סו' שרי א"כ פלפלין הכא נמי שרי דאין כל הקדרות בריכות פלפלין וא"כ (ס"ע ואי נמי) למ"ד נמי משום הפגת טעם פלפלין שרו דלריך לומר נמי שמפיגים טעמם מדלא קאמר איכא ביייהו פלפלין ומיהו אומר רבי דאין זה דקדוק שלריך לפרש שם בע"א דקשיא למ"ד דשרי מוריקא משום דאין כל הקדרות בריכות מוריקא א"כ יהא מותר לקולרו ולחותכו מן המחובר אע"כ לריך לפרש יש בו הפגת טעם ולא כשאר תבלין להכי שרי למ"ד אין כל הקדרות סו' כיון דאיכא נמי קצת הפגת טעמא והשתא אחי שפיר דלקטר אסור ומהשתא אין רואה להתיר פלפלין דשמא אין בהם הפגת טעם כלל ומיהו אומר ר"י דע"כ הם מפיגין טעמם דתנן בפ"ב דביצה (ד' כג.) ג' דברים רבי אלעזר בן עזריה מתיר וחכמים אוסרין שוחקין את הפלפלין ברחים שלהן והיכי הוה שרי רבי אלעזר בן עזריה אי לא מפיגין טעמא ואין סברא לומר דבהא פליגי רבי אלעזר בן עזריה ורבנן דמר סבר דמפיגין טעמא ומר סבר אין מפיגין טעמא אלא מדשרי ר' אלעזר בן עזריה ש"מ דמפיגין טעמא ורבנן דאסרי משום דברחים שלהם מיחזי טפי כי עובדא דחול ועוד תניא בהדיא בתוספתא דביצה בתר דמאי אחיי בשבת ועוד הכי אמר רב יהודה טולי אלא בפלפלין הא אפילו מלא שרינא בפ"ק דביצה (ד' יד.) במדוך של עץ אלא גרלה לרבי דהכא בשבת אחיי ואגב דאחיי בטלטול ע"י שיעי מייתי ליה הכא ובכולה שמעתא נמי מייתי מילי דשבת טובא אע"ג דלא שייכן הכא טולי אלא אבל בי"ט נראה לר"י דשרי בלא שיעי אפי' במדוך של אבן בגמרא דכ"ם מלא בעי שיעי מ"מ רב הונא ורב חסדא חד אמר כל הקדרות טולן בריכות מלא ואין כל הקדרות בריכות תבלין ואחד אמר טולן מפיגין טעמן ומלא אין מפיגה טעמא מאי ביייהו איכא ביייהו דידע מאי בעי בשולי(ד) אי נמי מוריקא פירוש מוריקא אינה מפיגה טעמא למ"ד משום הפגת טעם אסור ולמ"ד משום כל הקדרות סו' שרי א"כ פלפלין הכא נמי שרי דאין כל הקדרות בריכות פלפלין וא"כ (ס"ע ואי נמי) למ"ד נמי משום הפגת טעם פלפלין שרו דלריך לומר נמי שמפיגים טעמם מדלא קאמר איכא ביייהו פלפלין ומיהו אומר רבי דאין זה דקדוק שלריך לפרש שם בע"א דקשיא למ"ד דשרי מוריקא משום דאין כל הקדרות בריכות מוריקא א"כ יהא מותר לקולרו ולחותכו מן המחובר אע"כ לריך לפרש יש בו הפגת טעם ולא כשאר תבלין להכי שרי למ"ד אין כל הקדרות סו' כיון דאיכא נמי קצת הפגת טעמא והשתא אחי שפיר דלקטר אסור ומהשתא אין רואה להתיר פלפלין דשמא אין בהם הפגת טעם כלל ומיהו אומר ר"י דע"כ הם מפיגין טעמם דתנן בפ"ב דביצה (ד' כג.) ג' דברים רבי אלעזר בן עזריה מתיר וחכמים אוסרין שוחקין את הפלפלין ברחים שלהן והיכי הוה שרי רבי אלעזר בן עזריה אי לא מפיגין טעמא ואין סברא לומר דבהא פליגי רבי אלעזר בן עזריה ורבנן דמר סבר דמפיגין טעמא ומר סבר אין מפיגין טעמא אלא מדשרי ר' אלעזר בן עזריה ש"מ דמפיגין טעמא ורבנן דאסרי משום דברחים שלהם מיחזי טפי כי עובדא דחול ועוד תניא בהדיא בתוספתא דביצה בתר

אשישא שמא יבא לידי סחיטה פיס שעל בגדו מכסכסו מבפנים ואין מכסכסו מבחוץ או מגררו בצפורן כסכסו כבר פירשנוהו למעלה. וכל אלו שאמר רבא אסור אחד בשבת ואחד ביו"ם לא שנא

רב נסים גאון

פיס שעל גבי מגעל איכא חספא דרבא משכחת לה בפרק כל הכלים נישלין בשבת (דף קכד) רבא הוה קאזיל בריסתקא דסחרוזא איתווס מסאניה בפינא אתא שמעיה שקל חספא יקא מכפר ליה: תני

גליון השי"ם גמ' דילמא אתי לידי סחיטה. עיין לקמן דף קמה ע"א תוס' ד"ה כבשים: רש"י ד"ה מכפנים וכו' ומלבן ממש לא הוי דאין טעון שם מים. עיין לקמן דף קמה ריש ע"א ברש"י ד"ה מייב תמצא וכ"ש:

מסורת השי"ס

[לעיל ל.] **נמ'** אמר

[לעיל: קא.]

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רבא (לא ליתיב מיניב) תוס"ש וכ"ב גי' אלפסי לא ניחמש מיים ומ"ל נדף קמח: (ב) שם מובא בתרעא דילמ': (ג) רש"י ד"ה נקולה וכו' הקרקע כס"ר ותמ"ב מ"ם לא ליפדד לא יפדנה לסוטיבה כס"ד: (ד) תוס' ד"ה כבי וכו' מאי בעי בשלים לפ"ר מטוס כל הקדרות כו' הקדרות כו' אסור ומ"ד משום הפגת טעם שרי אי מוריקא וכו' מ"ל פלפלין נמי שרי דבכל מקדרות אינכל מקדרות (ה) בא"ר מערב יש הלכך אפי' במדוך:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ושעל בגדו מגרדו הפסוק. נ"ב וכ"ם בגב סכין:

עין משפט נר מצוה

[לעיל ל.] **נמ'** אמר

[לעיל מג: קכג.]

[לעיל: קא.]

[לעיל: קא.]

[לעיל: קא